

5

Femte tillfället

Den roligaste och bästa schackträningen

Vad behöver ni?

- Ett schackspel och pjäser
- Papper och penna
- Det tomma brädet som hör till Uppdrag Qaflans dilemma

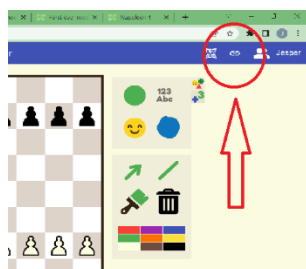
Vad ska ni göra idag?

- 1) Veckans anekdot
- 2) Den roligaste och bästa schackträningen
- 3) Minispelet: Strategoschack
- 4) Vad döljer sig bakom mattuppgifterna?
- 5) Lösa uppgift nr 5 Qaflans dilemma

Hur funkar det om man jobbar tillsammans online?

Du och din partner sitter vid var sin dator som har tillgång till internet. Ni har en kommunikationskanal öppen så ni kan prata med varandra (telefon, eller ZOOM, eller liknande), samt en chatmöjlighet. (Kan vara mail, Messenger, chatfunktionen i ZOOM eller liknande.)

Några av schackdiagrammen (de små schackbräderna) i texten som följer har hyperlänkar till "Logiqboard". Klicka på brädet och du kommer till ställningen i Logiqboard. En av er klickar sedan på "länksymbolen" uppe i högra hörnet.

Det kommer upp en ruta som frågar om du vill kopiera länken. Det gör du, och så skickar du den till din partner (via Mail, Messenger eller chatfunktionen i ZOOM), som klickar på den och kommer till samma bräde du har. Nu kan ni dra drag på samma bräde, spela minispel eller analysera ihop.

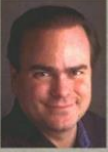
Veckans anekdot

Schack som knep och knåp

12D ■ SPOTLIGHT

Denver Rocky Mountain News Monday, September 6, 1999

Chess helps develop children's minds

Todd Bardwick
Colorado Chess

With the summer coming to an end, the 1999-2000 Scholastic Chess season will soon be upon us. The benefits of chess on a young child's mind are well-documented with notable improvements in the following areas:

- Math and reading skills
- Cognitive skills, including concentration, pattern recognition, problem-solving and the ability to think logically and intuitively
- Self-confidence and self-worth
- Communication skills
- Attention span
- Memory capability

Certainly one of the most important benefits of chess play for children is that it makes a child realize that he is responsible for his actions and must accept their consequences.

I have observed a couple of other benefits while coaching children over the years.

First, there is a high correlation between chess and sports. Many chess-playing children are mid-fielders on their soccer teams (a thinking position that sets up the plays). Also, several parents have commented to me how their children's tennis coaches have told them their children calculate on the court like they're playing chess.

Second, a couple of parents have told me their family doctors have "prescribed" chess over Ritalin to improve concentration skills. Both reported success.

To get your child involved in tournament play, go to www.colorado-chess.com or call Bruce Galler at (303) 443-7270.

Todd Bardwick is a National Master and a five-time Denver Chess Champion. He can be reached through his Web site at www.ColoradoMasterChess.com

Badger (1865)

a b c d e f g h
Hammersmith (2052)
Position after 15... d5

The diagrammed position is from the 1999 Denver Open between Jim Hammersmith and Freddie Badger. Hammersmith plays a nice combination to win: **16.Nh6 Bh5 17.Rf6! Bg6 18.Nt7 + Kg8 19.Qh8 mate.** NM James McCarty is the 1999 Denver champion.

Kanske har ni sett att papperstidningar ofta har en schackspalt. Faktum är att schackspelet blev populärt när tidningarna blev populära.

I slutet av 1800-talet växte industrialismen fram. Det betydde att många människor flyttade in till städerna för att jobba i fabriker inom industrin, istället för att arbeta i lantbruket ute på landet.

Innan industrialismen hade vi ett feodalsamhälle med kungen och drottningen i topp och sedan en adel som bestämde det mesta, och så bönderna. I och med industrialismen växte det fram en ny så kallad klass, borgarna. Det var de som levde i städerna, ägde fabriker, butiker eller andra företag och som tjänade pengar. Världen hade också börjat bli mer internationell med handel mellan länder och borgarna behövde veta vad som hände. I tidningarna fick borgarna nyheterna de efterfrågade, för det fanns ju inga datorer eller ens telefoner. Men en tidning kunde inte bara bestå av nyheter, utan de måste också ha lite underhållning och knep och knåp. Här passade schack perfekt in och det blev väldigt populärt att ha ett så kallat schackdiagram där det gäller att finna bästa draget. Sedan står svaret antingen i slutet av artikeln, eller på en annan sida i tidningen. Och så har det varit ända till idag. Schack som knep och knåp, som en kluring, är nästan lika populärt som att spela partier.

5

Den roligaste och bästa schackträningen

Jesper Bergmark Hall

Den roligaste och bästa schackträningen är att man löser uppgifter, likt knep och knåp. Uppgifterna innebär ofta att man ska finna vägen till schackmatt i ett visst antal drag. Förutom att många tycker det är kul att lösa uppgifter tränar man också in mönster som man sedan kan använda sig av i sina egna partier. Ofta tar man ett tema i taget, och så löser man uppgifter med olika variationer på temat, stegvis alltmer avancerat.

Pussmatt

En mattbild där damen och en annan pjäs ska rikta in sig mot en ruta bredvid motståndarens kung. Vit drar i alla uppgifter. Det är matt i ett eller två drag.

Bas

Variation

Utmaning

5

Kvävmatt

En mattbild där kungen är omringad av egna pjäser, och där man utnyttjar att springaren kan hoppa över. Vit drar i alla uppgifter. Det är matt i ett eller två drag.

Bas

Variation

Utmaning

Minispelet: Strategoschack

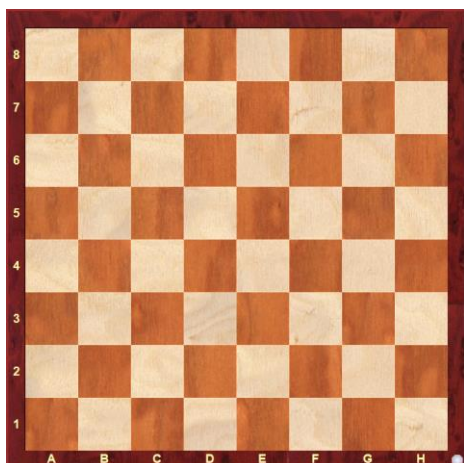

Jesper Bergmark Hall

5

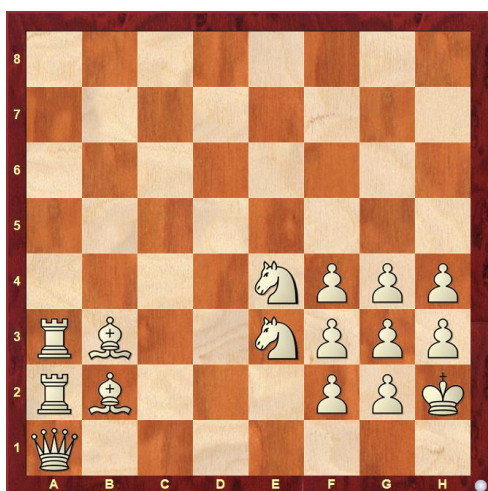
För att bli bättre i schack måste man träna taktik och strategi. Taktik innebär att beräkna några drag fram för att se om det blir schackmatt, eller om man kan vinna ”material” (en pjäs eller två). Det tränar man genom att lösa uppgifter. Strategi innebär att man tränar sig på att ha långsiktiga mål, men mer konkret att utnyttja varje pjäs på bästa sätt. Nu ska ni få spela ett minispel där ni tränar på just detta.

Mitt på ett tomt schackbräde, mellan raderna 4 och 5, ställer ni ett ”insynsskydd” (lättast är ett annat schackbräde) som gör att spelarna bara ser sin sida. Nu får spelarna placera ut sina pjäser (som man har i en startposition) hur de vill på sin sida, med undantaget att bönderna inte får placeras på första eller åttonde raden. När båda är redo tar man bort skyddet och ett ”vanligt parti” börjar. Vit börjar som alltid
(Klicka på brädet ovan och du kommer till ställningen i Logiqboard, om ni vill spela ihop där)

Hur ska man tänka när man spelar ”Strategoschack”

Ja, hur tänkte ni? Funderade ni på hur ni kunde få varje pjäs att bli bra och vad som är viktigt att tänka på? En möjlig uppställning är den här:

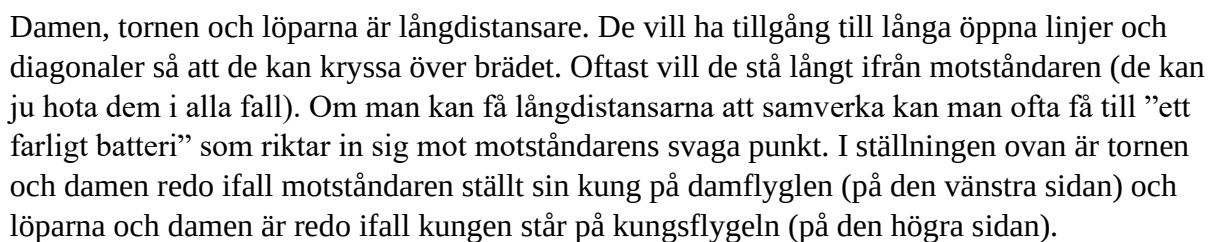

Hur tänkte jag?

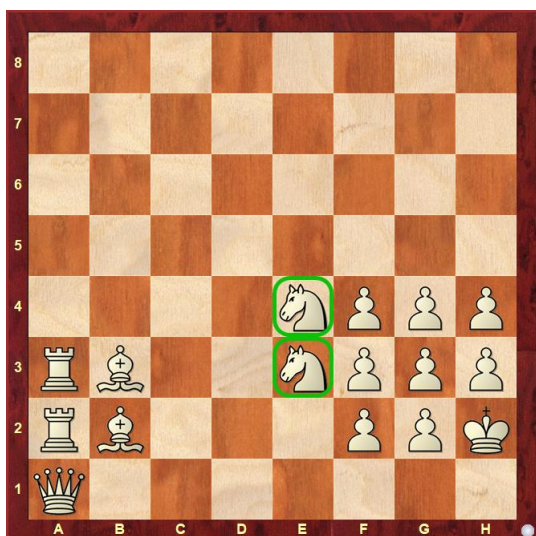
- 1) Hur får jag en säker kung?

2) Hur får jag mina Långdistansare att bli bra?

3) Hur får jag Närkampspjäserna att bli bra?

Kvar är springarna, som är närkampspjäser. Det innebär att de måste vara närmare motståndaren för att komma till sin rätt. Springarna trivs bäst på garderade rutor i centrum där de kan stå säkert och nå in i motståndarens armé.

Spela gärna igen och fundera på hur ni skulle vilja ställa ut pjäserna för att göra dem bra.

Svar

Pussmatt och Kvävmatt

Pussmatt

- 1) **1.Dg3xg7**
- 2) **1.Lg5-h6** (följt av 2.Df6-g7 matt i nästa drag)
- 3) **1.Sd5xf6+** (följt av 2.Dh4xh7 matt. Observera att man först måste slå bort springaren på f6 som garderar h7.)

Kvävmatt

- 1) **1.Sg5-f7 matt**
- 2) **1.Th4xf7+ Lg6xh7 2.Sg5-f7 matt** (Löparen måste lockas bort från g6, där den garderar f7.)
- 3) **1.Dd5-g8+ Tf8xg8 2.Sh6-f7 matt** (Observera att springaren på h6 garderar damen på g8. Annars hade kungen kunnat slå på g8)

5

Så här funkar ”Vad döljer sig bakom mattuppgifterna?”

När ni löst en uppgift ritas ni in svarsdraget i schackdiagrammet. Sedan ritas ni motsvarande streck i den tomma bokstavsrutan på slutet. I exemplet nedan behövs det två svarsdrag för att kunna rita bokstaven L.

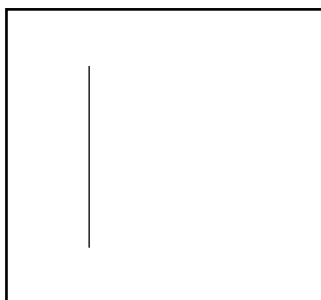
Uppgift 1

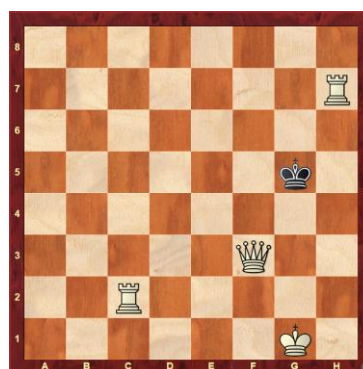
Svar: Här är rätt drag Tc2-c4 matt

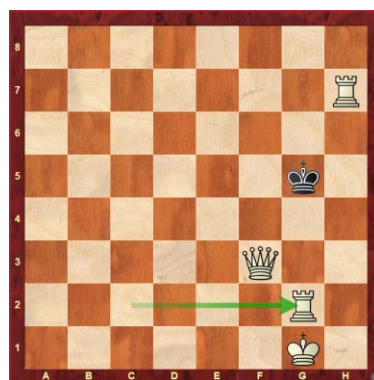
Bokstav 1 (streck 1)

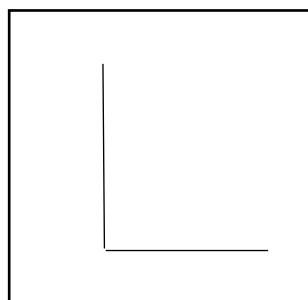
Uppgift 2

Här är rätt drag Tc2-g2 matt

Bokstav 1 (streck 2)

5

Vad döljer sig bakom mattuppgifterna?

Vit drar och gör schackmatt i ett drag i alla uppgifter. Rita in lösningsdraget i diagrammen när ni är säkra. För över det ni ritat till de tomma bokstavsrutorna på nästa blad.

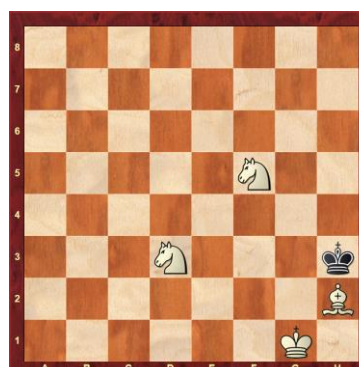
Bokstav 1

Bokstav 2

Bokstav 3

5

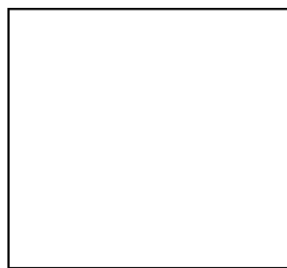
Bokstav 4

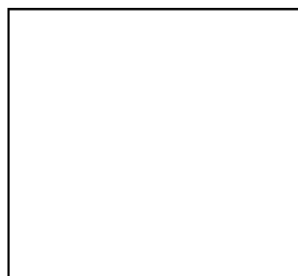
Bokstav 1

Bokstav 2

Bokstav 3

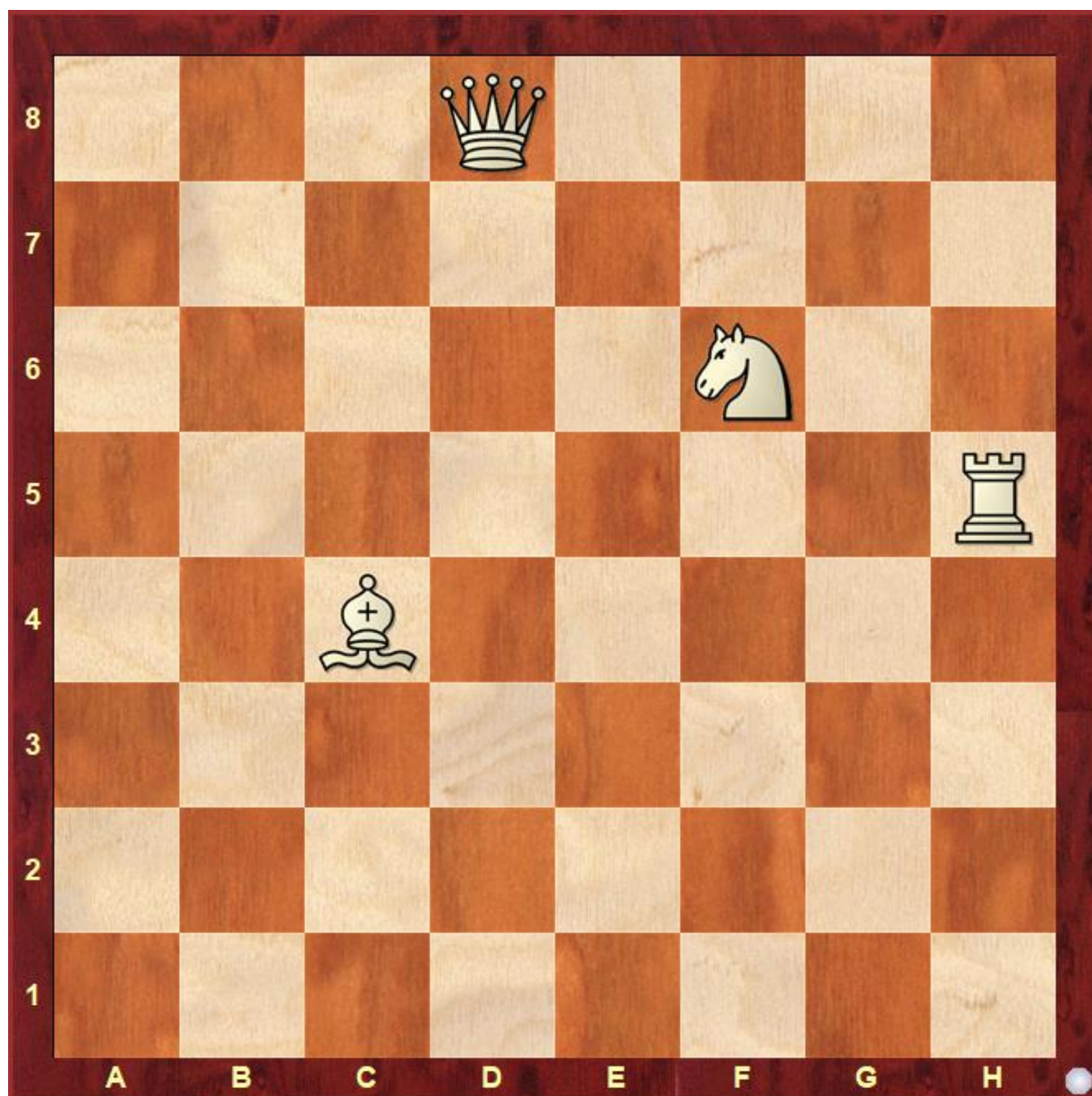

Bokstav 4

5

Uppgift 5 Qaflans dilemma

Har ni löst uppgifterna 1-4 korrekt ska det stå en vit löpare (L) på c4, en vit springare (S) på f6, ett vitt torn (T) på h5 och en vit dam (D) d8. Nu ska ni placera ut en svart kung (K) på brädet så att den står i schackmatt.

(Klicka på brädet ovan och ni kommer till Logiqboard, eller ställ upp på ett vanligt schackbräde.)